

२. नीजिस्टरमा सञ्चालित ठूला तथा मझौला उद्योगहरूलाई आवश्यक पर्ने जनशक्ति औद्योगिक प्रशिक्षार्थी तालिमका माध्यमबाट उद्योगिहरु आफैले आयोजना मापूर्त दश जनशक्ति विकास गरी रोजगारीमा लगाइने ।

सम्भाग २: उत्पादन मूलक लगानी

सह सम्भाग २.१ ग्रामीण वित्त

ग्रामीण स्तरमा रहेका सेवाग्राहीहरूलाई सहज वित्तीय पहुँच पुऱ्याउन प्रायमिकतामा राखिएका स्थानिय तहहरूमा रहेका वित्तीय संस्थाहरूको क्षमता गर्ने तथा रुपमा सुलभ मूल्यमा स्थानीय शोतमा पहुँच पुऱ्याउन स्थानीय स्तरका संस्थाहरू ठूला संस्थाहरूसँग सहकार्य गर्ने बातावरण सिर्जना गरिनेछ ।

१. राष्ट्रियतरका वित्तीय संस्थाहरूको सेवा विस्तार तथा उपयुक्त वित्तीय साधन विकासमा सहयोग गर्ने ।

२. समुदाय तथा आप्रवासिको कामदार तथा उनका परिवारका सदस्यहरूलाई लक्षित गरी करिब २,९०,००० जनालाई वित्तीय शिक्षा तथा व्यापार / व्यवसाय साधनता तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।

सह सम्भाग २.२ आप्रवासिको क्षमता तथा स्रोत परिचालन

नेपाली अर्थनीत्मा आप्रवासनबाट अधिकतम लाभ लिन आप्रवासन सम्बन्धी नीति नियम र रणनीति बनाई आयोजना कार्यान्वयन हुने स्थानिय तह र आप्रवासिको कामदारका मुख्य गन्तव्य ४ देश (मलेशिया, कतार, यू.ए.ई. र साउदी अरब) का लागि र आप्रवासी परिवारलाई थप टेवा पुऱ्याउने उद्देश्यले दिगो तथा प्रभावकारी आप्रवासन सेवा प्रदान गर्ने । यस अन्तर्गत निम्न लिस्टमा उदाहरण प्रवाह गरिन्छ :

१. सचना तथा परामर्श प्रदान गर्ने

२. सचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने

३. आप्रवासन तथा विकास मञ्च (Platform on Migration and Development) सञ्चालन गर्ने

४. अभियुक्तिकरण तालिम

आयोजनाले आप्रवासीको कार्यक्लममा निम्न संख्याका आप्रवासन स्रोत तथा सचना कोन्फर्म सञ्चालन गर्नेछ:

आप्रवासन सचना कक्ष = १० वटा

आप्रवासन स्रोत कोन्फर्म = ४ वटा

	प्रदेश १	प्रदेश २
सचना कक्ष १० (स्थान)	ओखलढुंगा (जि.प्र.का.) धनकुटा (राजारानी ई.प्र.का.) भोजपुर (बिडुला ई.प्र.का.) मोरग (रोपेली ई.प्र.का.) तेह्रथुम (जि.प्र.का.)	रौतहट (चन्द्रपुर ई.प्र.का.) रौतहट (गरुडा ई.प्र.का.) बारा (नितानुर-सिमरा ई.प्र.का.) बारा (कोल्हपुरी ई.प्र.का.) बारा सिम्पोनगढ ई.प्र.का.)
आप्रवासन स्रोत कोन्फर्म ४ (स्थान)	धनकुटा (जि.प्र.का.) भोजपुर (जि.प्र.का.)	रौतहट (जि.प्र.का.)

सम्भाग ३: समावेशीकरण तथा परिचालन
सह-सम्भाग ३.१ अर्थिक परिचालन र सह-सम्भाग ३.२: सामाजिक परामर्श आयोजनाका लक्षित लाभप्राप्तीहरूलाई प्रभावकारी रुपमा समावेशी बनाई अर्थिक गतिविधिमा प्रोत्साहन गर्ने उद्देश्य समावेशीकरण तथा परिचालन अन्तर्गत रहेको छ । सम्भाग ३ अन्तर्गतको कार्यक्रमलाई आयोजनाको उद्देश्य अनुरूप लक्षित वर्गमा पुऱ्याउँदै समावेशि प्रतिपाल ग्राम गर्नको निमित्त यस सम्भागले सियोको रुपमा काम गर्ने । अर्थिक परिचालन अन्तर्गत आयोजनाको प्रायमिकतामा परेका स्थानिय निकायहरू सम्भाग १ को तीनवटा अर्थिक क्यानिकलापतालाई लैङ्गिक (Gender Action Learning System-GALS) को माध्यमबाट लगाना ६,७५० घरधुरीहरू परिवारिक सपना र यसलाई पुरा गर्नका निमित्त चाहिने योजनाहरूको खाका कोर्ने जस्ता परामर्श प्रदान गरिने छ ।

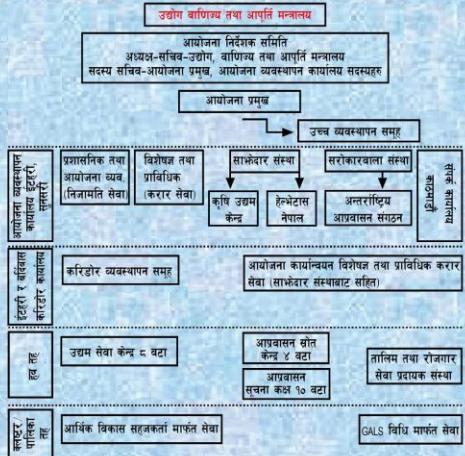
सम्भाग ४: संस्थागत सहयोग तथा आयोजना व्यवस्थापन

सह-सम्भाग ४.१ अनुगमन मूल्याङ्कन तथा जान व्यवस्थापन र सह-सम्भाग

४.२ आयोजना व्यवस्थापन अनुगमन मूल्याङ्कन तथा जान व्यवस्थापन टिमको व्यवस्थावाट तथमा आधारित भई आयोजना कार्यान्वयनकै दौरानमा अथवा अन्य निकायबाट निरन्तर हुने सिकाई, उत्कृष्ट अभ्यास तथा उपलब्धिहरू व्याकरणपमा विस्तार गरि आयोजनाको संस्थागत व्यवस्थापनमा सहयोग गरिने छ ।

७. कार्यान्वयन तथा वित्तना

उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय यस आयोजना कार्यान्वयनको मुख्य निकाय रहेको छ भने आयोजनाको संगठनात्मक संरचना निम्न बमेजिमको छ ।

ग्रामीण उद्यम तथा विप्रेषण आयोजना “समृद्धि”

सम्पर्क ठेगाना

आयोजना व्यवस्थापन कार्यालय

इटहरी, सुनसरी

फोन नं ०२५-४७६४७६३/४७६४७६

Email: repsmriddhi.itahari@gmail.com

RERP Website: rerp.moi.gov.np तथा

RERP Facebook Page: Rural Enterprises and Remittances Project

कोसी-सगरमाथा करिडोर कार्यालय

इटहरी, सुनसरी

फोन नं ०२५-५८२०२७

सम्पर्क कार्यालय

मानववन, ललितपुर

फोन नं ०१-५५३८८८

जनकपुर करिडोर, कार्यालय

बरिदास, महोत्तरी

फोन नं ०४४-५५०७२४

१. परिचय

नेपाल सरकार र कृषि विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय कोष (International Fund for Agricultural Development- IFAD) द्वारा सन् २०१५ को डिसेम्बरमा समझौता भई उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय अन्तर्गत ग्रामीण उद्यम तथा विप्रेषण आयोजना (समृद्धि) कार्यान्वयनमा आएको हो । आयोजनाको व्यवस्थापन कार्यालय प्रदेश १ को इंटररी, सुनसरीमा रहेको छ । आयोजनाले प्रदेश १ अन्तर्गत काठिन्य-मोरड, सुनसरी, धनकुटा, तेज्घम, भोजपुर, ओखलढुङ्गा, खोटाङ, उदयपुरको लागि कोशी-सगरमाथा काठिन्य र प्रदेश २ अन्तर्गत काठिन्य-मोरड, सुनसरी, तिरहुत, धनकुटा, रोलहट र बारा तथा प्रदेश ३ को एकमात्र सिन्धुली जिल्ला सहित द जिल्लाका लागि जनकपुर करितुर कार्यालय, विवित समृद्धिको विलावाट गरी कल १६ जिल्लाका लागि आयोजना कार्यालयमा गर्दछ । यस आयोजनाको कल केन्द्र ६८.५५ मिलियन अपरिकी डलर रहेको छ । नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ अन्तर्गत रहेको कृषि उद्यम केन्द्र, हेल्पेटास स्वीस इन्टरकोअपरेटर नेपाल अन्तर्राष्ट्रिय अप्रिवासन संस्था (IOM) आयोजनाका प्रमुख सामेदार तथा सरोकारवाला निकायहरु द्वारा ।

आयोजनाको नेतृत्व: उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय अयोजना समझौता भएको मिति: १० डिसेम्बर, सन् २०१५ अयोजनालाई परिज्ञात गरी कार्यालयमा शुरू: सन् २०१७ नोभेम्बर देखि सन् २०२२ सम्म (५ वर्षका लागि)

२. आयोजनाको लक्ष्य

गरिबी न्युनिकरण तथा देशमा दिगो शान्ति हासिल गर्नका लागि रोजगारीका अवसर सिर्जना गरी समाजमलक तथा समावेशी आर्थिक विकास गर्ने ।

३. आयोजनाको उद्देश्य

कृषि तथा गैरकृषि क्षेत्रमा आय आयन सम्बन्धि क्रियाकलापहरु गर्न सम्भाल्न लघु, घरेलु तथा साना उद्यम प्रवर्द्धन गर्ने तथा ग्रामीण गरिब घर परिवार, आवासी घर परिवार र अप्रिवासनावाट फिर्तो भएकाहरुका लागि दिगो आयोजनको श्रोत प्रदान गर्ने ।

४. आयोजनाका मुख्य लक्ष्यकालापहरु

- कृषि तथा गैरकृषि क्षेत्रमा आय आयन सम्बन्धि क्रियाकलापहरु गर्न सम्भाल्न लघु, घरेलु तथा साना उद्यम प्रवर्द्धन गर्ने तथा ग्रामीण गरिब घर परिवार, आवासी घर परिवार र अप्रिवासनावाट फिर्तो भएकाहरुका लागि दिगो आयोजनको श्रोत प्रदान गर्ने ।
- आपूर्ति श्रद्धखलाको विकासद्वारा बजारसम्बन्धो पहुँच विस्तार गर्ने ।
- वित्तीय सम्बाहरुको परिवान तथा सहकारी संस्थाहरुको क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- राष्ट्रियस्तरका वित्तीय संस्थाहरुको सेवा विस्तार तथा उपयुक्त वित्तीय साधन विकासमा सहयोग गर्ने ।

- समुदाय तथा आप्रवासि कामदार तथा उनका परिवारका सदस्यहरुलाई लक्षित गरी वित्तीय शिक्षा तथा आपार र व्यवसाय साक्षरता तालिम सञ्चालन गर्ने ।
- मर्यादित रोजगारि सिर्जनाका लागि व्यवसायिक तालिम तथा औद्योगिक प्रशिक्षण सबैनी कार्यक्रम गर्ने ।
- आप्रवासि तथा तिनका घरपरिवारले विप्रेषणद्वारा आजन गरेका आमदानीलाई उत्पादनशीलता थेत्रमा सदृश्योग गर्न आवश्यक संघर्षन बनाउने ।
- सञ्चालन तहमा आप्रवासन थोत केन्द्र र आप्रवासन सञ्चालन कक्ष सञ्चालन गरी स्थानीय तहमा आप्रवासन सेवा दिगो र प्रभावकारी बनाउन सहयोग गर्ने ।
- वैदेशिक रोजगारालाई सुरक्षित उपलब्धिमलक तथा मर्यादित बनाउन स्थानीय तह र प्रदेशमा आवश्यक नीति तथा रणनीति निर्माणका लागि आयोजना कार्यालयमा गर्दछ ।

५. लक्षित वर्ग

- आयोजनाबाट १,२५,००० घरधुरी प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने छन् ।
- ५०% लक्षित वर्ग गरिबीको रेखामूलिका उद्यम व्यवसाय गर्न सञ्चालन नामार्थक रहने छन् । जसमध्ये कमितमा ३३% महिला, १८-४० वर्ष उमेर समुहुका युवा, आप्रवासि तथा वैदेशिक रोजगारावाट फक्कर आएका एवं सामाजिक विहिनरपामा परेका नागरिक हुने छन् ।
- ५,००० जनालाई आपूर्ति श्रद्धखलाको विकासका लागि इलएर सबैनीकरणमा समाहित गरिने छ भने १३,५०० जनालाई लघु तथा मफ्फीलाई उद्यम सञ्चालन गरी दिगो आमदानीको स्रोत दिलाउने छ ।
- ३०,००० जनालाई सिप भूक्त क्षमता उपलब्ध गराई रोजगारीमा प्रतिस्थापन गरिने छ ।
- २,१०,००० जनालाई ग्रामीण क्षेत्रमा कार्यरत विनियोग संस्थाहरु तथा सहकारी मार्फत वित्तीय साक्षरता उपलब्ध गराउने छ ।
- ८,८०० जनालाई आर्थिक समावेशीकरण तथा परिचालनको गतिविधिमा समाहित गरिने; ६,७५० उच्च जीवनस्तरमा रहेका घरधुरिलाई प्रत्यक्ष सञ्चालन सेवा उपलब्ध गराई आर्थिक अवसरसंरी सामाजिक समस्याहरुलाई पर्न सम्बोधन गरिनेछ ।
- १,१०,००० जनालाई देखिएका रोजगारमा जान चाहने व्यक्तिहरुलाई आप्रवासन थोत केन्द्र र सञ्चालन कक्ष मार्फत सञ्चालन, परामर्श र अभिमुखिकरण प्रदान गरिनेछ ।

६. आयोजनाका सम्भागहरु

सम्भाग १: ग्रामीण लघु-घरेलु तथा साना उद्यम तथा रोजगार प्रवर्द्धन सह-सम्भाग १.१: आपूर्ति श्रद्धखलाको विकास (Supply Chain Development) उद्यम प्रवर्द्धन, साना किसान तथा उत्पादकका लागि रोजगारीका अवसर सिर्जना, कृषि तथा गैरकृषि क्षेत्रमा ग्रामीण स्तरका आय आजन सञ्चालन कृपाकलापहरु प्रवर्द्धन गरी कम्बल निर्माण गरिन्छ । आयोजनामा क्षेत्रगत

विकास कोष (Sector Development Facility) र "समृद्धि कोष" जस्ता अन्दान कार्यक्रम मार्फत आपूर्ति श्रद्धखलाको विकास गरिने । आपूर्ति श्रद्धखलाको विकास गरी आयोजनामा स्थानीय तहभन्दा वाहिनीको बजाररसम्म व्यापक लम्हा सेवा विस्तार गरिन्छ । करिडोर नेपाललाई को आधारमा जम्मा १६ उच्च बजार मार्गका आपूर्ति श्रद्धखलाका बस्तूहरु सञ्चिकृत गरिएको छ ।

सह-सम्भाग १.२: घरेलु-लघु, साना तथा मफ्फीला उद्यम विकास (RMSE): कृषि उद्यम केन्द्र (AEC) को साझेदारीमा

यस अन्तर्गत २ बटा प्रदेश २ बटा जिल्ला/नगर उद्योग वाणिज्य सञ्चालनको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ । जसमध्ये ८ बटा उद्यम सेवा केन्द्र (Enterprise Service Centre) मार्फत उद्यम विकाससँग सम्बन्धित सेवाहरु निःशुल्क तथा सःशुल्क प्रदान गरिन्छ । उद्यम सेवा केन्द्र रहेको छ । स्थान तथा कार्यक्लेन निम्न प्रकार रहेको छ ।

उद्यम सेवा केन्द्र स्थान	कार्यक्लेन (जिल्ला)
प्रदेश १ उद्योग वाणिज्य संघ	मोरड
सुनसरी उद्योग वाणिज्य संघ, धरान	सुनसरी
धनकुटा उद्योग वाणिज्य संघ, धनकुटा	धनकुटा
तेज्घम भोजपुर	तेज्घम
ओखलढुङ्गा उद्योग वाणिज्य संघ, ओखलढुङ्गा	ओखलढुङ्गा
सातरी उद्योग वाणिज्य संघ, राजविराज	सातरी
धनवा महानगरपाली	धनवा
महानगरपाली सिंधुली	महानगरपाली
सल्लाही रोलहट	सल्लाही
बारा उद्योग वाणिज्य संघ, कलैया	बारा

उद्योग र व्यापारमा देखिएका नीतिगत समस्याहरुको निराकरण र सुधारका लागि बहस र पैरवी हुनेछ ।

सह-सम्भाग १.३: मर्यादित रोजगार (हेल्पेटास स्वीस इन्टरकोअपरेसन

नेपालर्सिगको साझेदारीमा) थाम बजारको मार्ग वर्मोजिमका व्यवसायिक सिपमलक तालिम तथा औद्योगिक प्रशिक्षणी तालिमका माध्यमबाट सिपमल जस्ताकि उत्पादन गरि स्थानीय स्तरमा लघु उद्योग स्थापना गरी युवाहरुका लागि स्वरोजगार एवम् रोजगार सिर्जना गर्ने ।

१. नीतिगतरसम्म सञ्चालन तालिम तथा रोजगार प्रदायक संस्था मार्फत छोटो अवधिक बजारान्मध्य प्राविधिक एवम् व्यवसायिक तालिम सञ्चालन गरि युवाहरुलाई रोजगारमा लगाउने ।